

Tuusulan muinaistieteellisen inventoinnin suoritin yhtenä kokonaisuutena Järvenpään ja Keravan kanssa 11.5.-14.6. sekä 7.-17.10. Esihistoriallisen osaston toimesta.

Kaikki aikaisemmin tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat tarkastettiin. Jollei kertomuksessa erikseen mainita tarkastuksen tulosta, ei irtolöytöjen nojalla ole saatu viitteitä kiinteistä muinaisjäännöksistä, esim. kivikautisista asuinpaikoista. Lisäksi suoritettiin tiedusteluja eri tahoilla ja tarkastettiin paikkoja, joissa voi olettaa olevan kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kertomus on järjestetty maantieteellisesti suunnilleen pohjoisesta etelään ja lännestä itään löytöpaikat juoksevasti numeroiden.

Kertomukseen yleensä liittyy 2 lehteä 1:100000 yleiskarttaa, 8 lehteä 1:20000 peruskarttaa, joihin viitataan karttalehden nimellä, ja valokuvat f. 31093-31198.

Löytöpaikat (№) ja niistä otetut valokuvat (f.) on järjestetty pitäjittäin ja lajeittain seuraavan taulukon mukaisesti:

~~Kivik.~~	Kivik.		Rautakautiset röykkiöt, uunit yms.	irtolöydöt
Pitäjä	asp:t	irtolöydöt		
Tuusula	№ 1-5 f.31093-102	№ 8-9 f.31103-7 № 14-53 f.31114-44	№ 68 f.31157-8 № 72-98 f.31165-190	№ 102 f.31198
Järvenpää	-	№ 10-13 f.31108-13	№ 69-71 f.31159-64	
Kerava	№ 6-7 -	№ 54-67 f.31145-56	№ 99-101 f.31191-97	№ 103 -

Tekstissä käytetyt lyhenteet:

asp.	asuinpaikka
ent.	entinen
f.	filminumero
i	i-koordinaatti
k	korkeuskoordinaatti
kaiv.	kaivaus
kivik.	kivikautinen
KM	Kansallismuseo
Ks.	Katso
lp.	löytöpaikka
om.	omistaja
os.	osoite
p	p-koordinaatti
R ⁿ	rekisterinumero
sp	saantipaikka
top.ark.	KM:n esihistoriallisen osaston topografinen arkisto.

Karttamerkit:

△	kivikautinen asuinpaikka
⊙	röykkiö yms.
⤿	uuni
X	irtolöytö
,	erikseen merkitty röykkiö tms. ryhmästä

Helsingissä joulukuun 31. p:nä 1965

Jaakko Sarkamo

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruskela
Tilat : Suopelto RM 4² / Metsäniitty 5⁶
Paikka: Bormannin portti
Omm. : Samuli Iivari Ojala / Timo Åberg
Os. : Ruskela Järvenpää

KM 16903

Valokuvat f. 31093-94
Karttalehti Tuusula, keskiosan
koordinaatit: p=0634 i=5608,
alaosan k=49
Karttaluonnos

S.I. Ojala oli löytänyt noin v.1930 reikäkiven kappaleen, joka oli sitten saunan kiuaskivenä hajonnut. Löytöpaikka on jyrkähkösti itään, Lammaskallion suolle viettävän pellon hiekkaperäisellä ylätasanteella. Heinäturvepellolla näkyi kvartsi-iskennäisiä. Pohjoisen naapuritilan, Metsäniityn, puolella oli pelto muokattu. Tästä ja tilojen välisestä rajaojasta näkyi, että löydöksiä tuli pellon hiekkaperäisestä osasta ja että ne loppuivat alempana rinneessä, jossa maaperä vaihtui savihiekaksi ja saveksi. Tämän kivi-kautisen asuinpaikan alaraja on siis noin 49-50 metrin korkeudella merenpinnasta lukien.

Tuusula Ruskela
Suopelto/Metsäniitty

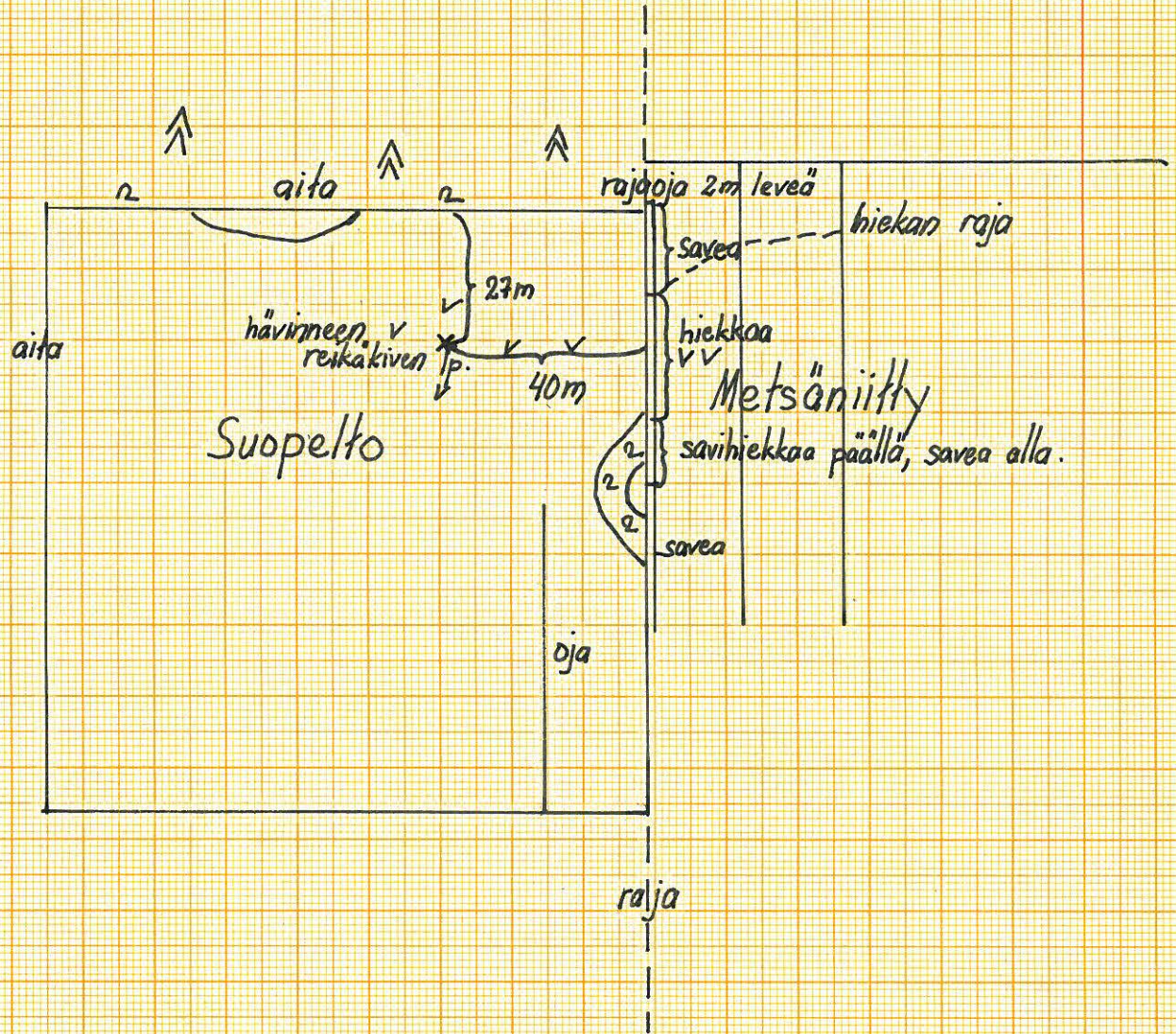
Kivikautinen asuinpaikka

Luonnos

J. Sarkamo 1965.

v = kvartsi-iskennäinen

Tuusula 1

F. 31093

Suopellon ja Metsäniityn
rajalla oleva kivik.
asp. "Bormannin portti".
S. J. Ojala seisoo reikäkiven
puoliskon löytöpaikalla.
Hänen takanaan pellolla
kvartseja. - Etelästä

F 31094

Sama
vasemmalla Fassbergin
suota. - Pohjoisesta.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Hyökkälä
Tila : Saksan virkatalo Rn 2²⁸
Paikka: Ms. entinen sahan mäki
Om. : Puolustuslaitos
Os. : Hyrylän varuskunta Hyrylä

KM 16904

Valokuva f. 31095
Karttalehti Hyrylä:
p=9974 i=5654 k=47

Tuusulanjärven eteläpäässä katkaisee järven itätörmän entiselle sahan tasanteelle etelään jyrkästi viettävä rinne. Itäänpäin taas törmän halkaisee maantieleikkaus. Tien länsipuolella on etelään viettävän rinteen yläosassa mullan alla hienoa punertavan ruskeaa hiekkaa n. 15 cm:n vahvuudelta. Tämän alapuolella seuraa kellertävää, rapautuneita kiviä sisältävää hietaa. Rinteeltä löytyi yksi kvartsi-iskennäinen. Tasaisen törmän päälle tein koe-kuoppia, jolloin 10 metriä tieleikkauksesta länteen kaivetusta kuopasta tuli esiin kvartsi-iskennäinen ja poltetun luun pala. Törmän laella on lukuisia erilaisia epämääräisiä kuopanteita.

Tien itäpuolisen kylvöspellon hiekkaisesta yläosasta ei tavattu kivikautisia löydöksiä.

On mahdollista, että törmästä on sahaa rakennettaessa tai jo aikaisemmin ajettu hiekkaa etelään sahan tasanteelle täytteeksi ja että tällöin on tämän kivikautisen asuinpaikan alaosa tuhottu. Siten alarajan korkeutta ei voi määritellä tarkasti.

Tuusula 2

F 31095

Kivikautinen asuinpaikka
ent. "Sahan mäellä" va-
lea hiekkakohta leikkauk-
sessa. - Etelästä

Valok. J. Sarkamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Paijala
Tila : Jussila / Santala RM 2⁶², Hiekkala 2⁶⁴
Pelto : Marusiino 2²¹
Omm. : Oskari Salmi / Väinö Laaksonen
Os. : Koskenmäki Hyrylä

KM 16905

Valokuvat f. 31096-99
Karttalehti Hyrylä: keskiosan
p=9962 i=5611, alaosan k=40
Karttaluonnos

Reikäkiven puolikkaan (KM 8497) löytöpaikan määrittelyyn kiintopiste, ent. kelloseppä Holopaisen uudempi asuinrakennus, on nykyisin Tuusulan kunnan polttoainehankkija Väinö Laaksonen tontin päärakennus. Reikäkivi on siis löytynyt tämän tontin kaakkoiskulmasta.

Löytöpaikan ympäristöstä löysin Laaksonen omistamilta Hiekkala ja Santala-nimisten hiekkaperäisten tonttien alapuoliskossa olevilta pelloilta kvartsi-iskennäisiä ja ilmeisesti rautakautista sekä historiallista keramiikkaa. Päärakennuksen etelänurkkaa arvelivat Laaksoset pajanpaikaksi runsaista hiililöydöistä päätellen.

Laaksonen tonttien eteläpuoliselta Tuusulanjokeen viettävältä Oskari Salmen omistamalta Marusiino-nimiseltä pelloilta löytyi kvartsi-iskennäisiä. Näitä ulottui hiekkaperäisestä ylä- ja keski osasta saviseen alareunaan saakka.

Tämän kivikautisen asuinpaikan alarajan korkeus on täten n. 40 m ja ylärajan n. 43 m yläpuolella merenpinnan.

Tuusula 3

F. 31098

Asuinpaikka taustalla
Etualalla Tuusulanjoki-
Kaakosta.

a.

b.

c.

F. 31099

Valok.
J. Sarkamo
1965.

Panoraama Tuusulanjoen yli. Ensimmäinen rakennusryhmä vasemmalla on Autio (Tuusula 31.). Keskellä jätin pylvaän takana Leakrosen asuinrakennus. Oikealla noikittainen ritkä rakennus on Lemmelän autotalli (Tuusula 49) - Kaakosta-lounaasta.

Tuusula 3

F 31096

Kivikautinen asuinpaikka:
Marusiino-pelto, ladosta
vasemmalle. Ladosta taka-
vasemmalla Laaksoen asuin-
rakennus. Edustalla aspi:n
yläosaa. - Kaakosta.

F 31097

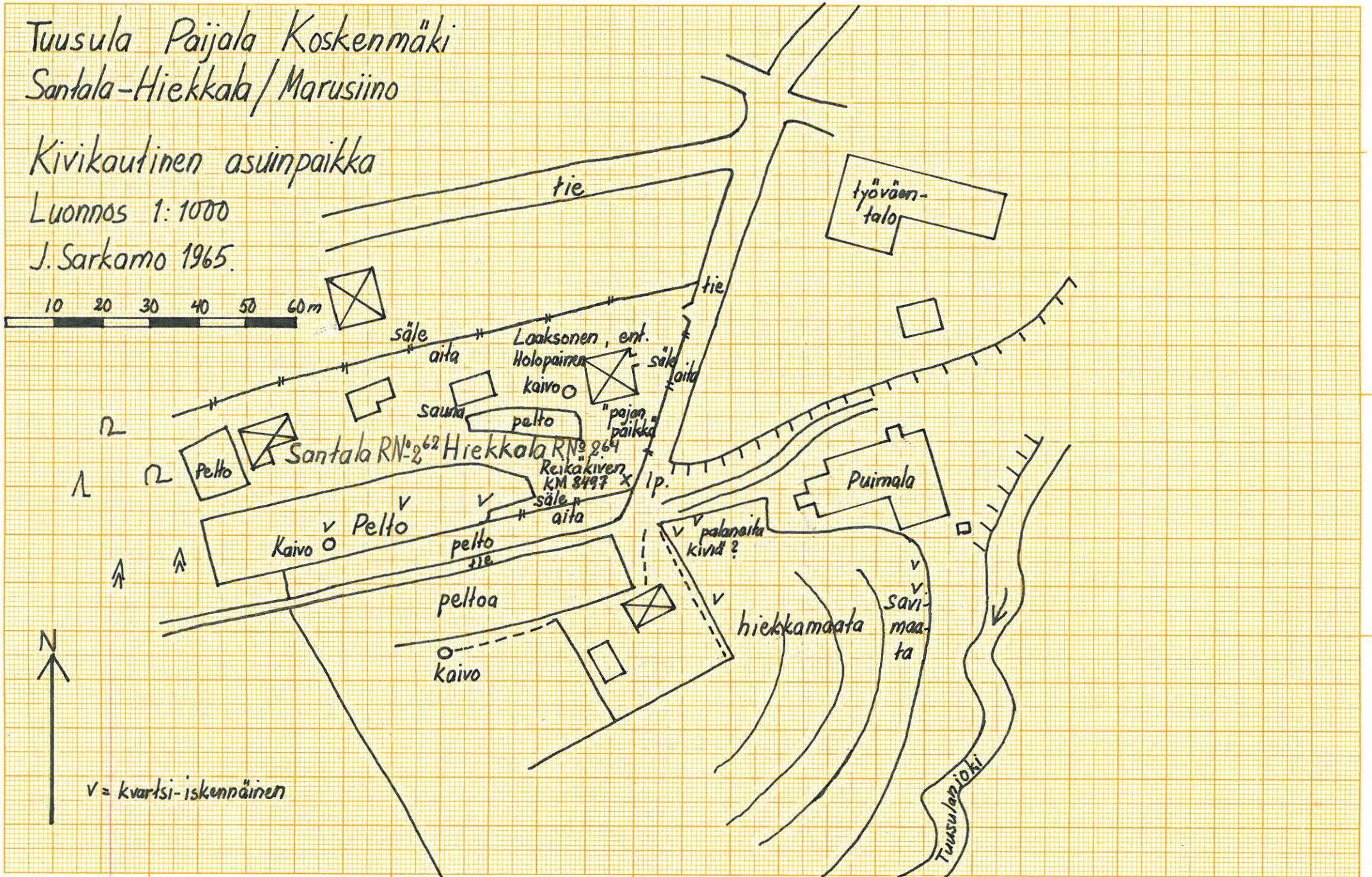
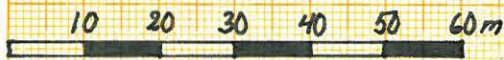
Sama. Laaksossa Tuusulan-
joki - Etelästä.

Tuusula Pajjala Koskenmäki Santala-Hiekkala/Marusiino

Kivikautinen asuinpaikka

Luonnos 1:1000

J. Sarkamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Jussila Rⁿ 10⁹
Pelto : Takapelto
Om. : Pentti Mattila
Os. : Maantienkylä

Valokuvat f. 31100

Karttalehti Hyrylä: keskiosa:
p=9182 i=5476 k=42

Aivan Tuusulan ja Helsingin pitäjien välisen rajan läheisyydestä on Jorma Leppäaho todennut kaakkoon viettävällä peltorinteellä kahden saran leveydellä nuorakeraamisen asuinpaikan. (KM 10353, 10530, 10688 ja 11038, J. Leppäahon tarkastuskertomus top. ark:ssa 12.5.1939, jossa olevaa asuinpaikan karttamerkkiä on siirrettävä n. 60 m pohjoiskoilliseen).

Nykyisin on pellolla lentokentän laskeutumismajakan lautakoppi. Siitä etelään ulottuu n. 100 metrin päähän pitkänomainen pelto-kumpare. Kumpareen korkeimmalla kohtaa on noin 25-30 metrin vyöhykkeenä hienoa hiekkaa. Muualla ympärillä paitsi pellon länsireunasaa on savea.

Kumpareen hiekka-alueita muokkauksen jäljiltä tarkasteltaessa ei löydetty kivikautisia merkkejä yhtä kvartsiesinettä lukuunottamatta. Mattilan väkikään ei ole havainnut paikalla mitään erikoista innokkaan löytäjän T.V. Raskin muutettua talon töistä muualle.

Tuusula 4

a.

F. 31100

b.

Panoraamakuva Mattilan Takapellon nuorakehaamisesta
asuinpaikasta, joka on kumpareella vaalean pensaikko-
rivin kohdalla. Oikealla laskeutumismajakan koppi.
Valokuvattu idästä. Valok. J. Sarkamo 1965.

Tuusula 5, kivik. louhos ?

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Tila : Björkbacka Rn 2¹⁶²

Paikka: Suopellonmäki

Om. : Johan Hartman

Os. : Maantienkylä

KM 16909

Valokuvat f. 31101-102

Peruskarttalehti Hyrylä:

p=9186 i=5507 k=52

Havumetsän ympäröimällä harmaalla graniittikalliokumpareella on 3,2 m pitkä kvartsijuoni suuntaan 40-00. Juoni on itäpäässään noin 0,5 metrin levyinen ja kapenee länteen. Siinä on useita jopa 15 cm:n syvyisiä portaittaisia "louhoksia". Syvennyksissä oli sammaleen alla ja mullassa kvartsi-iskennäisiä ja-soraa. Näyttää siltä, että paikalla on kivikautinen kvartsilouhos.

Tuusula 5

F. 31101

Suopellonmäen „kvartsi-
louhos“ - louhos
sammaleesta ja mullasta
paljastettuna. - Koillisesta.

F. 31102

Suopellonmäen „kvartsi-
louhos“ - kalli - pohjois-
koillisesta

Valok. 9. C. K. K. 1965

Tuusula 8, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Kellokoski

Tila : Koivula 3⁵⁴⁷

Om. : Elis Vilhelm Koski

Paikka: Kylän yhteinen sorakuoppa

Valokuvat f. 31103-104

Peruskarttalehti Jokela:

p=1392 i=5871 k=63

Poikkiteräinen tasataltta (KM 14598) on löytynyt matalahkoon somerikkokumpareeseen kaivetun sorakuopan pohjapuolelta, pinnalta

Tuusula 8

F. 31103

Löytäjä Maritta Nissinen
löytökohdan vieressä. -
Kaakosta.

F. 31104

Sama -
Koillisesta.

Tuusula 9, kivik. lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Kellokoski
Tila : Vähänummi 13¹³⁸
Pelto : Kuokkamaa
Om. : Agronomi Heikki Talvela
Os. : Nummenkylä

KM 16906

Valokuvat f. 31105-107
Peruskarttalehti Kellokoski
p= 1110 i=6090 k=60

Tilanomistaja agr. Talvela on joitakin vuosia sitten löytänyt vanhan kuivurin läheltä, tasaiselta pikkukiviseltä hiekkapelloilta nelisivuisen tasataltan. Talvela kertoi, että löytöpaikasta noin 50 m lounaaseen olevasta sorakuopasta on väitetty löytyneen metrin syvyydestä nuotion sija.

Tuusula 9

F. 31105

Agronomi Talvela lapsonne-
löytöalueella. —
Idästä

F. 31106

Löytöpaikka —
Lännessä.

F. 31107

Löytöpaikan lounaispuoleis-
sora kuopan eteläreunassa
oleva kvartaarigeologinen
muodostuma, "noutapussi".
Pohjoisesta. Valok. T. Sarkama 1965

Tuusula 14, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Vanhakylä

Tila : Vanari 5¹⁹²

Om. : entinen omistaja ompelija Kerttu Maria Lindelöf
myynyt pois kesällä 1965

Peruskarttalehti Jokela

p=1140 i=5387 k=82

Yksinkertainen tasakantainen reikäkirves (KM 14191) on löytenyt palstan asuinrakennuksesta 25 m itään, kalliönkolosta 10 cm:n syvyydestä soran sekaisesta ruostemullasta.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Vanhakylä
Tila : Uunikallio 2¹⁴
Om. : Martti Kattelus
Os. : Puolmatka Järvenpää

Valokuva f. 31114
Peruskarttalehti Tuusula
p=0857 i=5568 k=50

Kourutaltan (KM 12806) löytöpaikka on Katteluksen nykyisen
asuinrakennuksen eteläkulmasta n. 10 m etelään, savimaassa. Vasta
yllempänä idässä mäkirinne tulee hiekkaiseksi.

Tuusula 15

F. 31114

Koumutaltan löytöpaikka
 Katteluksen asuinrakennuk-
 sen eteläkulmasta 10 m ete-
 lään, omenapuun kohdalla.
 Lounaasta. Valok. J. Sukamo 1965

Tuusula 16, kivik. lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Vanhakylä

Peruskarttalehti Tuusula
koordinaattiruutu 06/56

Hiotun kiviesineen sirpaleen (KM 6035:1) löytöpaikalla, Tall-
backan torpan suolla, tarkoitetaan joko Karjusuon tai Lammaskal-
lionkorven mutakuoppia.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruskela
Tila : Tapiola (saantipaikka)
Om. : Lauri Åberg
Os. : Hämeentie 9 Hyrylä

KM 16912

Peruskarttalehti Tuusula
Koordinaattiruutu 07/54

Pienen vanhastaan lohkeillun kourutaltan otti talteen Lauri Åberg rautaromulaatikosta, jonka hän oli ostanut Nummenalan isännän, ekonomi Henrik Hougbergin (os.Kauniainen) huutokaupassa n. v.1951. Myyjä ekonomi Hougberg oli puolestaan ostanut huutokaupoista kaikkea romua, mm. Porkkalan evakuonnin yhteydessä. Åberg piti todennäköisenä, että esine oli kulkeutunut Porkkalasta eikä löytynyt Nummenalan mailta.

Åberg oli luovuttanut taltan 30.5.1954 Tuusulan kotiseutumuseoon.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruskela

Peruskarttalehti Tuusula
koordinaattiruutu 06/55

Nelisivuinen poikkikirves (KM 11713) on löytynyt v. 1947 Haaviston talon ja Ruskelan koulun väliselle tielle ajetusta sorasta. Suopellon emäntä kertoi, että soraa ajettiin paitsi lammikkona nyt karttaan tien viereen merkitystä kylän yhteisestä kuopasta (p=0632 i=5556 k=55) myös Suopellon omasta kuopasta (p=0618 i=5577 k=55). Jälkimmäisestäkin ajettiin noin 200 autokuormaa. Kirves on siis kulkeutunut jommasta kummasta sorakuopasta. Niistä ei kuitenkaan nyt tavattu mitään kivikautisia merkkejä.

Tuusula 19, kivik. lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruskela
Tila : Ojaranta RN³² Fassberginruso
Om. : Aune Kivistö
Os. : Ruskela Järvenpää

Valokuva f. 31115

Peruskarttalehti Tuusula

Noin p=0575 i=5630

Kourutaltan (KM 7578) löytöpaikan kuvaa nykyisin löytäjä Ek-
lund itse: "Ojarannasta suoraan Sarsalanojaan niin lähellä ojaa,
ettei vesi tullut mutakuoppaan".

Tuusula 19

F. 31115

Kourutaltan löytäjä Frans
Oskar Eklund. Hirvulan
rukoushuoneen rakentamis-
tarina työpaikallaan.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Tuusula 20, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruskela
Tila : Rantamo (Mänsas) RM 4⁸
Pelto : Loutinpelto
Om. : Risto Riola
Os. : Ruskela Järvenpää

Valokuvat f.31116-117
Peruskarttalehti Tuusula
p=0388 i=5721 k=40

Siimanpainon (KM14903) löytöpaikka on n. 50 m pohjoiseen tilan päärakennuksesta pellolla, jossa maaperä on paikoittaisten hiekkajuonien rikkomaa sinistä savea. Loutti merkitseekin paikallisessa murteessa sävenottopaikkaa.

Tuusula 20

F. 31116

Löytäjän Risto Rislam msa:n
Ulpu löytöpaikalla. Takana
Rantamon päärakennus. —
Pohjoisesta

F. 31117

Sama Takana Tuusulanjär-
venä. — Luvteesta

Tuusula 21, kivik.sp.

Pitäjä: Tuusula (saantipaikka)

Kylä : Ruskela

Peruskarttalehti Tuusula

Oikokirves (KM 2320:2) on saatu Anders Johan Ruskelinilta Ruskilan kylästä.

Ruskelinin nyttemmin jo purettu kotitalo on sijainnut Ruskelan kansakoulun lähellä Lounamäen talon tontilla (p=0471 i=5634). Löytöpaikasta ei ole tietoja saatavissa.

Pitäjä: Tuusula
Kylä: : Rusutjärvi
Tila : Rantala RM 6²
Om. : Erkki Haapasalo
Os. : Hämeentie 11 Hyrylä

Valokuvat f. 31118-120
Peruskarttalehti Tuusula
p=0868 i=5307 k=60

Kourutaltan (KM 5715:1) löytöpaikka on Palojoen länsirannalla entisellä paikallaan sijaitsevan Rantalan asuinrakennuksen rapun vierus, mikä on hiekka- ja sorameata. Löytötiedoissa mahdollisena alkuperäisenä löytökohtana pidetty kaivon paikka on kostean maan lähdekaivo (p=0866 i=5314 k=60).

Tuusula 22

F. 31118

Löytöpaikka Rantalan rapun
vierus. - Idästä.

F. 31119

Sama. - Kaakosta

F. 31120

Rantalan piha. Alkuperäisekni
löytöpaikaksi avellettu kaivo
vasemmalla pellon reunassa
metsässä - Pohjoisluoteesta

Valok. J. Saubamo 1965

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Rusutjärvi
Tila : Terrilä Rⁿ 10¹⁰
Om. : Urho Järvinen
Os. : Hämeentie 10 Hyrylä

KM 16929

Valokuva f. 31121

Peruskarttalehti Tuusula. Noin
p=0788 i=5314 k=60

Nelisivuisen poikkikirveen on löytänyt maanviljelijä Frans Tähtinen (os. Hämeentie 10 Hyrylä) 25-30 v. sitten uudispelloksi saviperäistä Palojokeen viettävää rinnettä raivatessaan. Kirves löytyi pellostä, joka on 100-140 m lounaaseen Terrilän pääraken-
nuksesta. Tarkempaa paikka ei löytäjä enää muista.

Tuusula 23.

F. 31121

Poikkikiiveen löytäjä Frans
Tähtinen pellon vieressä,
josta kivies löytyi. -
Koillisesta.

Valok. J. Saukamo 1965.

Tuusula 24, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Rusutjärvi
Tila : Parrila RN^o 4²⁰
Pelto : Jokiniitty
Om. : Tapio Vuorimaa
Os. : Hämeentie 10 Hyrylä

Valokuvat f. 31122-123
Peruskarttalehti Tuusula
p=0761 i=5274 k=50

Kaksoistaltan (KM 11835) löytöpaikka on Palojoen itärannalla
aiivan rantatörmällä savimultamaassa.

Tuusula 24

F. 31122

Kaksoistaltan löytöpaikka
Palojen toisella puolen,
rannalla toisella saralla
vasemmalta lukien. -
Lännestä

F. 31123

Löytöpaikka Palojen mut-
kon takana pellon tuonpuo-
lisella rannalla. Pannilan
talo taustalla. - Kaakosta.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Rusutjärvi

Tila : Lauri, ent. paikka. Nykyään palstoitettu osiin.

Om. : Autonkuljettaja Oskari Saari

Os. : Pakila / Rusutjärvi

Valokuvat f. 31124-126

Peruskarttalehti Tuusula

Koordinaattiruutu 02/53

Tasataltta (KM 2040:52), kirves (2346:93) ja reikäkiven pala (5167) ovat löytyneet Lauri-nimisen talon Riihipellosta. Kahdesta Laurista tarkoitetaan tässä varmasti Järvi Lauria. Kirves (KM 2066:163) lienee myös löytynyt saman talon maalta joko em. pellos- ta tai sen ja talon välillä olleen riihen läheisyydestä.

Tilan tultua palstoitetuksi pieniksi huvilatonteiksi ei ole mahdollista enää nähdä entistä löytömaisemaa. Järvi Laurin päära- kennus on vastapäätä Laurilaa tien itäpuolella, riihen paikka- teiden muodostamassa kolmiossa (p=0294 i=5364 k=51) ja Riihipel- lon löytöpaikka noin p=0300 i=5374 k=49. Mitään kivikautisia merkkejä ei ympäristöä tarkkailemalla havaittu.

Tuusula 25

F. 31124

Jäivi Laurin päärakennus
taustalla. Etualalla teitlen
välissä riiden rauniot. —
Pohjoiskoillisesta.

F. 31125

Vasemmalla takana Jäivi
Laurin päärakennusta, kes-
kellä takana riiden paikka,
oikealla Riikipellon vallan-
neita kesähuiloita. —
Etelästä.

F. 31126

Jäivi Lauri Rusitjärven yli,
kuvattuna kuvan keskellä.
Idästä.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Rusutjärvi

Tila : ent. Kauko RN^o 2 nykyään useana huvilapalstana

Paikka: Turaniemi

Valokuva f. 31127

Peruskarttalehti Tuusula

koordinaattiruutu 02/54

Kivikirveen (KM 9804) ja oikokirveen (9850) löytöpaikaksi on ilmoitettu Turaniemen pelto Rusutjärven rannalla. Turaniemeksi kutsutaan yleensä kasvinjätteistä, turasta, kasvavaa niemekettä ja erityisesti Kaukon talon vanhaemännän asumaa tilaa RN^o 2²⁸. Tarkempien löytötietojen puutteessa tehtiin lukuisia tuloksettomia koekuoppia eri kohtiin rinnettä. Alhaalla lähellä rantaa oli savimultamaata ylempänä hienoa rantahiekkaa. Mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa ei tavattu.

Tuusula 26

a

b

c

F. 31127

Panoraama Ruutjäven itärannasta. Biekan puolimmaisesta kuvan vasemmasta reünästä keskelle on Tuusula. Kaukon vanhaemäntä asuu suurimmissa rakennuksissa. - Luoteesta.

Valok. I. Suokanta 1965

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Rusutjärvi (saantipaikka)

Kourutaltan (KM 13689:14) oli raittiuspuhuja Matisto saanut Rusutjärven opettajalta Selma Savolalta, joka oli puolestaan saanut sen eräältä muualta tulleelta oppilaaltaan. Savola oli ollut opettajana jo vuosina 1905-1928 eikä löytäjästä saatu mitään tietoa.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Siippoo
Tila : Tapani Rn^o 4⁷³
Paikka: Hyypiön alue
Om. : Eino Tapani
Os. : Siippoo Rusutjärvi

Valokuvat f. 31128-129
Peruskarttalehti Nurmijärvi
p=0164 i=4980 k=60

Taltan (KM 12327) löytöpaikka on luoteeseen viettävän jyrkän kuusimetsärinteen alaosassa savipellon reunassa. Löytöpaikasta etelään rinteellä on naapurin puolella ruskeaa hietaa.

Eino Tapani kertoi lisäksi n. v. 1935 silloista niittyä pel-
loksi tehdessään purkaneensa pellon yläkulmassa viisi metriä met-
sän reunasta olleen kiviraunion. Se oli näkynyt niityn pinnassa
pyöreäkkönä 2-3 m läpimittaisena ja 30 cm korkeana. Kivet olivat
olleet maakiviä ja niitten pohjassa oli ollut tulenpidon merkkejä
Kiviä oli ollut korkeintain kahdessa kerroksessa.

Tuusula 28

F. 31128

Löytöpaikka pellon reunassa
n. 30 m ladosta koilliseen. -
Pohjoiskoillisesta.

F. 31129

Löytöpaikka ladon takana.
Lounaasta.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Paijala
Tila : Virtaniemi
Paikka: Haukkala
Om. : Martti Ojala
Os. : Paijala Hyrylä

Valokuvat f. 31130-131
Peruskarttalehti Tuusula
p=0391 i=5604 k=44

Olkapääkirveen (KM 14458) löytöpaikka on n. 40 m päärakennuksen pohjoiskulmasta koilliseen hiekkamultaisessa pellossa.

Talon emäntä kertoi n. 20 metrin päässä olleen puolen metrin korkuisen pitkulaisen 2 m pitkän ja metrin leveän multakummun, joka oli metsää sodan jälkeen pelloksi raivattaessa hävitetty. Martti Ojala oli löytänyt samalta pellolta lisäksi kovaa kivilaji olevan "kiviliisun", jonka oli sittemmin heittänyt pois.

Tuusula 29.

F. 31130

Emäntä oikealla alkuperäiskii-
veen löytökohdalla, Ilpo
Riela vasemmalla kummun
kohdalla. - Koillisesta.

F. 31131

Sama. - Kaakosta.
Takana Haukkalanjoja.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Paijala
Tila : Jussila

Peruskarttalehti Tuusula
Koordinaattiruutu 01/56

Veneenmuotoinen vasarakirves (KM 6190:35) oli löytynyt savimaahan ojaa kaivettaessa n. 200 sylvä järvestä vuonna 1899 siis jo ennen v. 1905 päättynyttä "isojakoa". Tätä ennen oli ollut kylässä kolme Jussilaa. Löytäjä Fredrik Davidsson oli ollut Uusjuslan eli Toukolan palveluksessa. Maat olivat "isossajaossa" vaihtuneet joten Uusjuslan silloisia maita on enää vaikea määrittellä. Esi-
neen kokoelmiinsa kerännyt H. Bremer oli ollut Anttilan (Hankki-
jan) työnjohtajana. (Historialliset tiedot antoi Koukun isäntä Kalle Rosenberg). Löytöpaikka lienee todennäköisimmin siis em. koordinaattiruudussa 200 sylvä järvestä.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Paijala

Paikka: "Aution kaski"

Valokuvassa f. 31096 ks. Tuusu-
la 3. Peruskarttalehdet Tuusu-
la-Hyrylä koordinaattiruudut
99-00/55

Kourutaltan (KM 4293) löytöpaikaksi on ilmoitettu Anttilan ta-
lon Aution kaski. Tämän määrittelee nykyään Kalle Rosenberg kylän
lounaisrajalle Koskenmäen tienristeyksestä Nahkelan tien vartta
ainaalähes Lahelan tienhaaraan saakka. Alueen länsiosassa on Au-
tio RM⁵¹⁰-nimisestä tilasta jaetut tilat 5¹³⁸⁻¹⁴⁰, joiden omis-
tajat samassa järjestyksessä lueteltuina ovat: Yrjö Helenius, Syl-
vi Kirsimaa, Arvo Helenius (os. Koskenmäki Hyrylä). Paikka oli ta-
loksi tehtäessä n. 40 v. sitten kokonaan palanut ja ympärillä oli
metsää. Maaperä on hiekkaa.

Em. kourutaltta voi olla myöskin löytynyt Nahkelan tien poh-
joispuolisesta vesiperäisestä alueesta, missä näkyy vanhoja ojia.
Ojaa luotaessa esinekin oli löytynyt.

Tuusula 32, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Tuomala

Tila : Mäntymäki RM⁵⁸

Omm. : Jenny, Katri ja Aret Wasenius

Os. : Puotila Järvenpää

KM 16902

Peruskarttalehti Tuusula

p= 0351 i=5921 k=46

Isketyn kiviaseiteelmän löysin kaakkoon Tuomalan Suurisuolle päin viettävän hienohiekkaisen pellon pohjoiskulmasta. Muita kivi-
kautisia merkkejä en havainnut ympäristöstäkään eivätkä pellon
omistajatkaan tiedneet sieltä löydetyn muinaisesineitä.

Tuusula 33, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Tuomala
Tila : Ristikytö RN¹⁴⁷ Korvenpelto
Om. : Arvi Kari
Os. : Ristinummi

Valokuva f. 31132

Peruskarttalehti Järvenpää

p=0431 i=6194 k=49

Kivitaltan (KM 13235) on tasaisen saviperäisen Korvenpellon keskivaiheilla.

Tuusula 33

F. 31132

Tuomo Kari seisoo kivi-
taltan löytöpaikalla Kover-
pellolla. - Etelästä.

Valok. J. Saikamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Tuomala
Tila : Hongisto RM 1⁴²
Om. : Väinö Kylänpää
Os. : Ristinummi

KM 16907:1-2

Peruskarttalehti Järvenpää

1. Maanviljelijän poika Erkki Kylänpää oli n. v.1957 ottanut talteen jo vuosia tallin vajassa lojuneen nelisivuisen oikokirveen ja vienyt sen Tuomalan kouluun. Erkki piti mahdollisena, että joku työmies olisi löytänyt sen Koukoissaaresta, talosta noin 0,5 km itäkoilliseen sijaitsevalta pellolta. Tämän keskikohdan koordinaatit ovat n. p=0440 i=6200 k=45.

2. Noin v.1959 Erkki Kylänpää oli löytänyt kourutaltan teräpuolikkaan, jonka löytöpaikkaa hän ei muistanut.

Tuusula 35, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Tuomala
Tila : Pekkala

Peruskarttalehti Tuusula tai
Järvenpää

Kaksoistaltan (KM 2323:2) löytöpaikkaa, Pekkalan uutispeltoa
v. 1882 ei enää ole määriteltävissä.

Tuusula 36, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Tuomala
Tila : Kuninkala

Peruskarttalehti Tuusula tai
Järvenpää

Veneenmuotoisen vasarakirveen (KM 6231:2) löytötietojen ristiriitaisuuden ilmeisen virheellisyydenkin vuoksi löytöpaikka ei ole määriteltävissä. Välijoki nimitystä ei tunneta enää. Jos sillä on tarkoitettu Keravanjokea, esitetään vastaväite, että Kuninkalalla ei ollut siellä päin peltoa. Tuusulanjärven ja Keravanjoen välillä etelään virtaavan Hangasojan varrella tehtiin kyllä peltoja, muttei sielläkään kasvatettu perunaa. Muistellaan kirveen löytyneen Tuusulanjärven puolelta taloa (Hongiston isäntä Väinö Kylänpää, Ristikydön isäntä Arvi Kari).

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Lahela
Tila : Tuhkala 2¹¹
Pelto : Viilipunkka
Om. : Vihtori Tarvajärvi
Os. : Lahela Hyrylä

Valokuva f. 31133
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9798 i=5469 k=38

Varsireikäisen kivikirveen, alkuaan ilmeisesti vasarakirveen (KM 3970) löytöpaikka jää uuden tien sillan ja vanhan tien sillan eli Koornasillan väliseen n. 5-6 m pitkään ojauomaan elikkä aivan uuden tien viereen.

Tuusula 37

F. 31133

Koornajillan luona oleva
vasarakiiveen löytöpaikka
ensimmäisen pylhidän kohdalla
ladosta oikealle. - Pohjoisluo-
teesta.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Kuismala RN^o 2⁵⁰
Om. : OTK
Os. : Juhmon tila Maisala

Valokuvat f. 31134-136
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9744 i=5216 k=37

Nelisivuinen tasataltta (Ruotsinkylän kansakoulu) on löytynyt entiseltä suoalueelta savimultapellosta.

Tuusula 38

F. 31134

Heusmalan rakennuksia,
takana Maarinjärvi. -
Pohjoiskoillisesta.

F. 31135

Tarataltan löytöpaikka (musta
lankku ojaassa) kuvan
keskellä. - Koillisesta.

F. 31136

Sama Maarinjärvi taustalla
luoteesta.

Valok. J. C. ... 1965

Tuusula 39, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Johannisberg

Peruskarttalehti Hyrylä-Seutu-
la

Oikokirveen (KM 2619) sanotaan löytyneen eräästä Johannisbergin tilan peltorinteestä lähellä sitä noroa, jota luullaan Tuusulanjärvestä Vantaan jokeen juoksevan joen entiseksi haaraksi.

Näillä perusteilla ei löytöpaikkaa voi nykyisin määritellä.

Tuusula 40, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Johannisberg

Peruskarttalehti Hyrylä

Kourutaltan (KM 3845) ilmoitetaan löytyneen Johannisbergin maalta läheltä kartanoa.

Löytäjän torppari Otto Bergströmin kerrotaan olleen tällöin Myllykylässä myllärinä ja tehneen kartanolle veropäiviä, mutta löytöpaikasta ei kukaan enää osannut sanoa mitään.

Tuusula 41, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Ylämaa RN 2³⁸
Om. : Väinö Lindqvist
Os. : Maisala

Valokuva f. 31137

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9418 i=5234 k=62

Kourutaltan (KM 11302) löytöpaikka on Lindqvistin asuinrakennuksen eteläkulmasta n. 45 m etelään kivisessä hiekkapellossa.

Tuusula 41

F. 31137

Löytäjä Jalmar Palenius.
löytöpaikalla, takana Väinö
Lindqvistin rakennuksia. -
Etelästä.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Tuusula 42, kivik. lp.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Paikka: Tuusulanjoki Greettaniemen koski

Peruskarttalehti Hyrylä. Niemi

noin p=9349 i=5256 k=40

Kourutaltan (KM 10200:1) löytäjä työmies Juho Mäkinen (os. Koskenmäki Hyrylä) kertoi löytäneensä esineen koskenpohjasta ruopatusta maasta ja antaneensa sen rakennusmestari Matti Piiparille joka toi KM:oon myös toisen samalla tapaa löytyneen kiviesineen, oikokirveen (KM 10200:2).

Ylempänä Greettaniemessä maaperä on hiekkaa, alhaalla savea.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä kylänosa Myllykylä

Tila : Åbacka RN 2⁶

Om. : Insinööritoimisto Maakiinteistö Oy

Os. : Tehtaankatu 7 E 37 Helsinki

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9364 i=5275 k=45

Nuorakeraamisen saviastianpalan (KM 14879) toiselta löytäjältä Pentti Hänniseltä sain nyt kuulla, että se oli löytynyt hiekkakuoppaleikkauksen lounaisreunasta. Löytöpaikalla oli sitten edellisen tarkastukseni v. 1962 (J.Sarkamon tarkastuskertomus top.ark:ssa) tehty tienparannustöitä. Mitään kivikautista utta ei nytkään paikalla näkynyt.

Tuusula 44, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Tila : Huhtarihi II Rn⁷⁸ 18

Om. : Leo Silver

Os. : Maantienkylä

Valokuva f. 31138

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9305 i=5470 k=47

Poikkikirves (KM 10056) on löytynyt talon itäkulmasta n. 80 m itään. Löydettäessä kirvestä oli tullut esiin runsaasti myös yli viidenkin sentin mittaisia hiilenkimpaleita. Maaperä on hiesua tai ohutta kivistä hietaa.

Tuusula 44

F. 31138

Poikkikiiveen löytäjä Leo
Silver löytöpaikalla -
Idästä.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Tuusula 45, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Jussila RN^o 10⁹
Om. : Pentti Mattila
Os. : Maantienkylä

KM 16911

Valokuva f. 31139
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9238 i=5536 k=40

Poikkikirveen on löytänyt Arnold Forstén (os. Maantienkylä) v. 1948 perunannostossa ladon eteläkulmasta n. 40 m etelään. Maaperä on hiesupohjaista multamaata, ja ympäristössä on monia läh-teensilmiä.

Tuusula 45

F. 31139

Arnold Forsten poikkikuveen
löytöpaikalla.
Lammesta.

Valok. J. Saikamo 1965.

Tuusula 46, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Kolmikulma RM 1⁴⁵
Pelto : Hacklandet
Om. : Emil Lauren
Os. : Maantienkylä

KM 16910

Valokuvat f. 31140-141
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9264 i=5686 k=42

Pitkän sädekiviliuskeisen kourutaltan on Arnold Forstén (os. Maantienkylä) n. v.1935 löytänyt suunnilleen tasaisen pellon keskeltä ojan reunasta, Esinenoli ollut vaakasuorassa n. 30-40 cm:n syvyydessä luultavasti kourupuoli ylöspäin saven ja mullan rajamailla. Taltan kantapuoli pisti esiin ojan reunasta noin 1/3 pituudelta. Pellon pinta on kevyttä mutaa, syvemmällä on sorahiekan sekainen savi.

Tuusula 46

F. 31140

Löytäjä Arnold Forsten.
löytöpaikalla Hauklandetilla.
lounaasta.

F. 31141

Sama. -
Kaakosta

Tuusula 47, kivik.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä ?

Jussilan talon muonamies T.V. Raskin Kansallismuseoon myymien kiviesineitten (10057:1-4) löytöpaikoista ei ole aikoinaan löytäjä-myyjältäkään saatu varmaa tietoa.

Tuusula 48, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Hyökkälä
Tila : Saksan virkatalo RN²⁸
Om. : Puolustuslaitos Hyrylän varuskunta
Os. : Hyrylä

Valokuva f. 31142
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9946 i=5686 k=48

Oikoteräisen kivitaltan (KM 14455) löytöpaikka on heti ladon alapuolella hietamaassa. (Ks. karttaluonnosta verifikaateissa). Löytöpaikan yläpuolelta tulee poikki rinteen menemään maantie.

Tuusula 48

F. 31142

Löytöpaikka heimaan ladon
alajämsällä heti vasemmalla.
Länneistä.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Hyrylä
Tila : Knuuttila RN^o 5⁷²
Om. : Teodor Lemmelä
Os. : Hyrylä

Valokuva f. 31143
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9927 i=5646 k=51

Venekirveen (KM 8932) löytöpaikka on todennäköisesti Lemmelän em. maalla, jossa nykyisen autotallin kohdalla oli Yli-Postin navetta pohjois-eteläsuunnassa. Korjaamon ovi on nyt samassa kohtaa kuin navetan ovi aikoinaan oli. Entinen päärakennus ulottui kellarista nykyiseen pankkirakennukseen. Tämän alueen omistaa nyt Peltonen. Löytöpaikalla autotallin edustalla on pihaa tasoitettu ja pengerrretty.

Maaperä on hienoa hiekkaa.

Tuusula 49

Venekuween löytöpaikka jäs-
sain autotallin pihalla. -
Länneistä.

Valok. J. Sarkamo 1965.

F. 31143

Tuusula 50, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Hyrylä

Tila : Korkkia R^N 2¹⁰¹ tai Jussilaa 2³⁹

Om. : Amer Tupakka Oy.

Os. : Hyrylä

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9644 i=5728 k=48

Reikäkiven kappaleen (KM 10967) löytöpaikka lienee em. pisteessä sijaitsevan ladon läheisyydessä. Maaperä on savea.

Tuusula 51, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Kirkonkylä
Tila : Huttula 13
Om. : Väinö Huttunen
Os. : Kannistontie 13 Savio

Valokuva f. 31144

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9800 i=5974 k=47

Piikirveen (KM 5618:1) ja kiilleliuskekovasimen (5663:25) löytöpaikasta on J.Ailion 5.10.1910 ja A.L.Hirviluodon 28.6.1960 tarkastuskertomukset top.ark:ssa. Ailion mukaan löytökohta on pohjoiseen pellolle viettävän rinteen alaosassa multamaisessa savessa. Ylempänä peltoaukean etelä- ja länsipuolella maaperä on hiekkaa. Kynnöspeltoakaan tarkasteltaessa ei ympäristöstä nytkään löytynyt mitään kivikautisen asuinpaikan merkkejä, joten löytökohta ei ole syytä pitää kivikautisena asuinpaikkana.

Tuusula 51

F.31144

Panoraama jiiikiueen löytöpaikasta ympäristöineen. Oikean puolemmaisen kunnan pellon nurkkauksessa henkilöitten kohdalla löytöpaikka. Oikealla Huittulan rakennuksia. - Vasemmassa kuvassa Sarenius (Kerava 66) - lännestä.

Valok. J. Sarkamo 1965

Tuusula 52, kivik.lp.

Pitäjä: Tuusula

Kivikirveen teräkatkelman (KM 3396) ilmoitetaan löytyneen Tuusulasta Johanna Östermanin pellosta. Mainittua paikkaa ei enää ole voitu määrittää.

Tuusula 53, kivik. sp.

Pitäjä: Tuusula (saantipaikka)

Kotiseutumuseo

KM 16913

Tuusulan kotiseutumuseosta saadusta kourutaltasta ei ole säilynyt mitään löytötietoja.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Vanhakylä
Tila : Siltala RM 2¹⁸
Omm. : Aleks ja Mikko Kølhi
Os. : Lammaskallio Järvenpää

Peruskarttalehti Tuusula
p=0860 i=5572 k=53

Maanviljelijä Martti Kattelus (os. Puolmatka Järvenpää) kertoi että hänen asuinrakennuksensa pohjoiskulmasta n. 25 m suuntaan 09=50 oli naapurin eli Siltalan puolella ollut kivikasa. Se oli ollut noin metrin korkuinen, kaksi metriä pitkä ja toista metriä leveä sekä muodostunut pelkistä pyörähtävistä kivistä, joiden koko oli vaihdellut miehen nostettavista kiuaskiven suuruisiin. Ne olivat olleet mustuneita, mutteivat rapautuneita. Röykkiö oli sijainnut kalliopohjalla syvennyksessä ja ollut sammaleen peittämä. Kattelus oli käyttänyt kivet sokkelikiviksi sekä louhinut vielä pohjalta helposti irronnutta liisua.

On mahdollista, että raunio on ollut jonkinlainen ehjä tai hajonnut kiviuuni, mihin paikan nimikin, Uunikallio, viittaa.

Asuinrakennuksesta n. 100 metriä koilliseen on metsässä iso sysimiilunpohja.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Vanhakylä
Tila : Kalliola
Om. : Erkki Heikkilä
Os. : Ruskela Järvenpää

Peruskarttalehti Tuusula
p=0716 i=5578

Sointulan isäntä osoitti naapuritilan Kalliolan metsässä rikotun kiviröykkiön n. 300 m asuinrakennuksestaan luoteeseen. Rauniojäännös sijaitsee kuusimetsässä kallionyppylän painannetasanteella. Miehen nostettavat kivet muodostivat enää vain osan puolikkaaresta, joka löytäjän kertoman mukaan oli vielä jokivaika sitten ollut ehjä. Puoliympyrän toisella sivulla ja avoimen puoliskon edessä on isot maakivet. Puoliympyrän syvyys on noin 1 m. Kivet ovat ehjiä ja puhtaita.

Läheisessä metsässä on sysimiiluja. Mahdollisesti em. kivet ovat jonkinlaisen uunin jäännöksiä.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruskela
Tila : Suopelto RN^o 4²
Paikka: Kivimäki
Om. : Samuli Iivari Ojala
Os. : Ruskela Järvenpää

Valokuvat f. 31165-166
Peruskarttalehti Tuusula
p=0606 i=5580 k=60

Isäntä oli jo noin 40 vuotta sitten havainnut viinankeittopaikaksi arvelemansa kivistöryykkiön talostaan n. 150 m suuntaan 49-00. Röykkiö sijaitsee suunnilleen itä-länsisuuntaisella havumetsäisellä ja siirtokivilohkareisella kallioselänteellä n. 5 m ylempänä taitekohtaa, josta rinne alkaa viettää jyrkemmin pohjoiseen.

Tämän kalliopohjaisen hautaröykkiön kivet ovat sammaloituneet ja niitten koko vaihtelee. Röykkiön läpimitta on pohjois-eteläsuunnassa noin neljä ja itä-länsisuunnassa noin kolme metriä sekä korkeus noin puoli metriä. Keskellä röykkiötä on n. yhden neliömetrin suuruinen sekä länsiosassa yli metrin pitkä, mutta kapeampi kuopanne.

Tuusula 74

F. 31165

Samuli Sivari Ojala
hautausmaahan takana. -
Lounaasta.

F. 31166

Sama. - luoteesta.

Walek J. Sankari

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Tuomala
Tila : Käkikallio RN^o 5^{48b}
Paikka: Korkeamäki
Om. : Sulo Elis Vainio
Os. : Tuomala

Valokuva f. 31167

Peruskarttalehti Tuusula

p=0352 i=5938 k=45

Maanviljelijä Vainio ilmoitti Korkeamäen pohjoisella alareunalla olevan pieniä kivikasoja.

Mäntyä kasvavan kalliomäen koillisreunalla on mäen juurella pensaikossa pyöreähkö kahden metrin läpimittainen matala röykkiö. Sen sammaloituneet kivet ovat pääasiassa pyöreitä pienistä aina miehennostettavan suuruisiin saakka. Syvemmällä tuntui kiviä jatkuvan maan pinnalle näkyviä laajemmallekin.

Tästä rauniosta 8-13 m kaakkoon tilan rajalla ja sen läheisyydessä on kolmessa kohtaa pieniä 1-1,5 m läpimittaisia kasoja. Kivet ovat samankokoisia kuin ensin mainitussa rauniossa. Teräspiikillä tuntee syvemmällä enemmän kiviä.

Viimemainitut kivikasat ovat varmaankin peltoraunioita, jollainen myös ensin mainittu todennäköisesti on.

Tuusula 75

F. 31167

Raunio. Korkeamaän
juurella. Idästä.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Rusutjärvi
Tila : Laurila RN^o 6¹⁴³
Paikka: Uudenpellon mäki
Om. : Emäntä Sirkka Kesonen
Os. : Rusutjärvi

Valokuva f. 31168

Peruskarttalehti Tuusula

p=0316 i=5331 k=60

Maanviljelijä Lauri Vihanto osoitti kivisessä kuusimetsässä n. 20 m Uudenpellon reunasta länteen (tai rajamutkasta 20 m etelään, tästä suorakulmaisesti 10 m) kiviryhmän: Neljän maakiven väliin oli kasattu useaan kerrokseen lohko- ja pyöreitä kiviä, kooltaan aina miehennostettaviin saakka. Päällä on ohut sammal, mutta puhdastakin kiveä näkyy. Rauniota on kaiveskeltu ja kiviä siirrelty. Vihannon kertoman mukaan Uudellapellolla oli ennen sen pelloksi raivausta ollut naurispelto, joten ko. kiviryhmäkin lie-
nee peltoraunio.

Tuusula 76

F. 3/168

Uudenpellon mäen kivi-
raunion takana Lauri
Vihanto. - Länneistä.

Kalok. J. Sarkamo

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Nahkela
Tila : Muistola Rⁿ 2⁴⁸
Paikka: Lapinmäki
Om. : Paavo Vainio
Os. : Nahkela Hyrylä

Valokuva f. 31169
Peruskarttalehti Seutula
p=9836 i=4922 k=48

Nestori Vainio osoitti poikansa omistamalla maalla Lapinmäen pellolle itään viettävällä kuusta kasvavalla rinteellä kivi-uunin pohjan.

Tämän pohja-ala on n. 1 x 1 m, korkeus aukon pohjalta pinta-kivien päälle n. ½ m. Pesäaukon leveys keskeltä on n. 40 ja vail-linaisesta suusta n. 60 cm, pituus 90 cm. Aukko avautuu suuntaan 11-00. Siitä johtaa alaspäin pellolle ainakin 3,5 metrin pitui-nen, mutkikas noin jalan levyinen oja.

Suurin pesäaukkoa peittävä kulmalaaka on n. 50x50 cm ja osit-tain paljas. Muut kivet ovat sammalpeitteisiä. Teräspiikki uppo-si pesän pohjaan helposti n. 30 cm:n syvään. Vain paikoin tuntui kiviä n. 15 cm:n syvyydessä.

Uunin ympärillä näkyy siitä irronneita kiviä: kolme isompaa ja yksi pienempi. Laattamaisen nokisen kansikiven sanoi Nestori Vainio vieneensä pois. Hän kertoi myös, että ennen oli uunin seu-tuvilla poltettu sysiä. Mäkirinteessä näkyikin paljon erilaisia sammaloituneita kuoppia: naurishautoja, kellareita tms.

Tuusula 77

F. 31189

Lapinomaen uuninpohtia
Idästä.

Valok. J. Saukamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Kellokoski
Tila 7: Vähänummi Rn^o 13¹³⁸
Om. : Agronomi Heikki Talvela
Os. : Nummenkylä

Valokuvat f. 31157-158
Peruskarttalehti Kellokoski
p=1128 i=6079 k=60

Agronomi Talvela osoitti n. 120 m pääarakennuksestaan pohjoiseen metsässä kymmenen metrin päässä pellostä olevan kumpareen, jonka keskeltä kohoaa n. kahden metrin läpimittainen 0,5 m korkea sammaloitunut ja ruohottunut kiviröykkiö. Kivet ovat miehennostettavia ja pienempiä, ainakin osaksi lohkokiviä, jotka vain osittain näkyvät pinnalle. Tähän röykkiöön tai "tulisijaan" johtaa kahden metrin pituinen oja. Talvela muisteli "tulisijaan" olleen etelästä aukon, jonka päällä oli kiviä. Aukkoon johti etelästä oja.

Röykkiötä ympäröivän 4-5 x 3-5 m suuren pyörähtävän kumpareen ympärillä oli metrin levyisiä ja 0,5 m syviä hautoja.

Kumpareen keskelle kaivettiin n. kahden neliömetrin laajuinen ja yli 0,5 m syvä oja, josta tuli esiin kiviä ja sekaista maata. "Tulisijan" kohdalla tavatut kivet olivat palaneita.

Todennäköisesti kyseessä on jonkinlaisen kiviunin jäännökset.

Tuusula 68

F. 31157

Röykkiö Talvelan pojan
edessä. - luoteesta

F. 31158

Röykkiö kokeikivauksen
jälkeen. - luoteesta.

Valok. T. Ca. kumpo 1965

Tuusula 78, röykkiöitä, joista kerrottu

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Johannisberg Rⁿ 2⁴¹
Om. : Agronomi Uno Winqvist
Os. : Maisala

Peruskarttalehti Hyrylä
Koordinaattiruutu 96/51

Lillsvedjan isäntä Väinö Lauren kertoi tietävänsä pari nelikulmaista maapohjaista röykkiötä, jotka ovat näkyneet talosta koilliseen olevalla mäellä, tien yläpuolella olleella hakkuualueella. Keväällä 1965 röykkiöitä ei enää löytynyt.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Maisala Rⁿ 3¹⁹
Paikka: Kolamixsbotten
Om. : Jalmar Johansson
Os. : Maisala

Valokuva f. 31170
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9603 i=5027 k=58

Otto Wikströmin (os. Maisala) ilmoituksen mukaan oli n. 200 m kaakkoon Raatinpellon lounaiskulmasta kuusimetsässä kivi-uuni.

Tämän 4-5 päällekkäisellä kivikerroksella ylöspäin suippenevaksi holvatus rakennelman pohjapinta-ala on n. 1,5 x 1,5 m ja korkeus n. 65 cm. Edessä on 20 cm korkea ja 40-60 cm leveä tulipesän aukko, johon johtaa lounaasta kolmen metrin pituinen ja metrin levyinen oja.

Uunin huipulla on trapetsinmuotoinen n. 20 x 50 cm suuri "savuaukko", jonka etureunan muodostaa syrjäällä oleva paasi.

Ulkoapäin uunin peittää vahva sammal, ja sisäpuolelta kivet ovat homeessa.

Maanomistaja Jalmar Johansson kertoi pikkupoikana n. v. 1915 nähneensä suuren joukon metsän kaadossa olleita ryssiä keittämässä uunin päällä naapurista varastamallaan 200 litran padalla miestä väkevämpää. Kertojan isän eläessä uuni oli jo ollut olemassa.

Uunin lähellä on sysimiilun pohjia, joten molemmat rakennelmat kuulunevat saman toiminnan piiriin.

Tuusula 79

F. 31170

Uuni. - Länneistä

Valok. J. Sarkamo 1965.

Tuusula 80, kiviunin pohja

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Fram Västerby Rⁿ 1¹⁶
Om. : Teodor Eskelin
Os. : Maisala

Peruskarttalehti Hyrylä
p=9510 i=5041 k=50

Silakkaniityn pellon lounaiskulmasta rajalinjaa myöten n. 110 metrin päässä on kuusimetsässä pieni kallioaukeama. Täällä on n. 10 metrin päässä kohtisuoraan mainitusta rajalinjan pisteestä kiviunin pohja. Kolme isoa kulmakiveä (suurimman pituus on yksi metri, korkeus ulkopuolelta n. 0,5 m sisäpuolelta n. 0,3 m) ja niiden väliin ladotut pienemmät sammaloituneet kivet muodostavat n. 1,5 x 1,5 m suuruisen neliömäisen piirin. Etelä- ja itäsivu ovat vaillinaiset. Unin aukkokohtaa ei voi todeta. Unin pohjalakin tuntuu olevan kiviä.

Yllä kuvatun muinaisjäännöksen ilmoittaja, Teodor Eskelin kertoi panneensa sen merkille jo v. 1910 ja arveli, että läheisen rajapyykin (ns. viitoskiven) kivet oli otettu n. v. 1890 toimitetussa "isossa jaossa" tästä uunista.

Ympäröivässä metsässä on sysimiillujen pohjia, joten unin jäännökset saattavat olla näiden käyttäjien perua.

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Tila : Ylä-
Inkilä RN 6¹²

Om. : Toivo Broms, Maria Katariina Broms ym.

Os. : Kluuvikatu Helsinki

Valokuvat f. 31171-173
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9530 i=5206 k=80

Maanviljelijän poika Otto Wikström (os. Maisala) ilmoitti Vä-
hänsuonkalliosta (kolmiomittauspisteestä 80,8) n. 300 m suuntaan
47-50 kohoavalla kalliolla olevan kivikasoja.

Tiheää kuusimetsää kasvavalla kalliolla oli laaja kivinen alue
johon oli kahteen huomattavimpaan kohtaan tehty kivet poistamalla
suuret kuopat.

Ensimmäisessä kohdassa huomaa etelästä lukien ensin maan pin-
nalla tavallista enemmän paljaita kiviä kolmen-neljän metrin mat-
kalla. Tämän jälkeen seuraa runsaasti paljaita kiviä useassa ker-
roksessa. Noin 8,55 metrin kohdalla alkaa kivikkoon tehty n. 2,5 m
pitkä, n. 2 m leveä ja 0,8 m syvä kuoppa. 16 metrin kohdalla on
toinen pienempi (n. 0,8 x 0,8 m laaja 0,5 m syvä) kuoppa. Kaik-
kiaan kivikkoalue on n. 20 m pitkä ja ison kuopan kohdalla n. 6 m
leveä.

Tältä kivikolta maasto viettää länteen n. 20 metrin matkalla
pieneen kalliopohjukkaan. Itään päin taas mäki laskee jyrkemmin.
Tällä selänteellä on yleensäkin paljon kiviä sammaleen alla ja
itärinteessä suurempiakin lohkaraita. Kivikosta luoteeseen on
harvaa mäntyä kasvavaa jäkäläkalliota. Etelässä jäkäläkallio al-
kaa vasta n. 60 metrin päässä.

Toisessa selvässä mainitun selänteen kivikkokohdassa erottui
sammaleen ja jäkälän peittämän kivikon keskellä n. 2 x 4 metrin
alalla paljaita kiviä. Nämä olivat pyöreitä ja niitten koko vaih-
teli pienistä miehennostettaviin. Puhtaaseen kivikkoalaan oli teh

Tuusula 81

F. 31171

Ensimmäistä kivikkoaluetta -
Etelästä.

F. 31172

Ensimmäisen kivikkoalueen
kuoppa. - Etelästä.

F. 31173

II kivikkoalue. - Luoteesta.

Valok. J. Sarkamo 1965

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Kuusela RM 2¹³
Paikka: Kiilinmäki
Om. : Jalmari Palenius
Os. : Maisala

Valokuvat f. 31174-176
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9404 i=5223 k=80
Karttaluonnos

Maanviljelijä Jalmari Palenius osoitti Kiilinmäen huipulla laajan kivikkoalueen. Se alkaa tihentyä n. 15 m rajasta luoteeseen 16-18 metrin välillä on isännän kivikkoon tekemä kuoppa. 19 m rajasta on toinen kuoppa (0,5 m², 0,5 m syvä), jonka reunassa näkyi miehennostettavia ja pienempiä pyöreitä kiviä monessa kerroksessa. 25 metrin kohdalla on n. 0,5 m korkea jyrkänne. Kivet harvenevat ja sammaloituvat 34 metrin päässä aidasta, joten kivikko on tällä linjalla 19 metrin pituinen.

Rajan luoteispuolella 17 metrin kohdalla ulottuu kivikko lounaaseen 15 m ja koilliseen 17 m, joten tällä linjalla on kivikkoalueen ulottuvuus yli 30 m. Koillissuunnassa on äskeisestä pisteestä lukien 6-17 metrin välillä pyörähtävä eli siis 11 metrin läpimittainen metrin korkuinen kumpare, jossa näkyy pinnalla pyöreitä kiviä aina miehennostettavan kokoisiin saakka.

Kuvattu kivikkoalue vaikuttaa luontaiselta geologiselta muodostumalta.

Tuusula 82

F. 31174

Kivikkoaluetta eli piim-
peltoa Kiihimäellä. -
Pohjoisesta.

F. 31175

Kivikkoalueen kumpare. -
Lännestä.

F. 31176

Edellinen - Pohjoisesta.

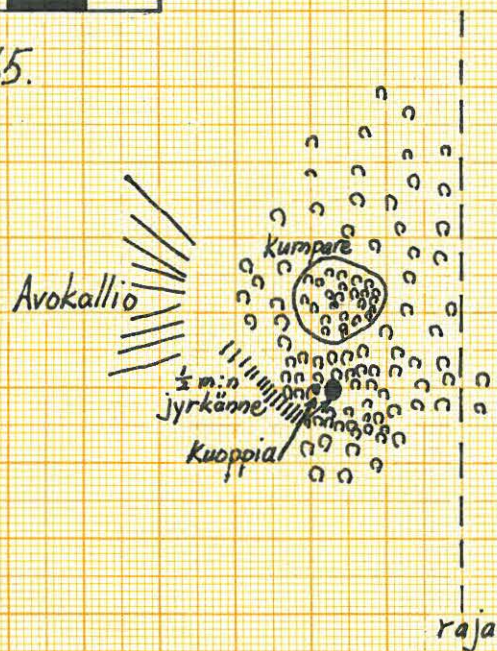
Uusula T. S. B. - 1965

Tuusula
Ruotsinkylä Kuusela
Kiilinmäki
Kivikkoalue
Mitta 1:1000

J. Sarkamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Vävarsin virkatalo
Paikka: Viikkello
Om. : Metsätieteellinen tutkimuslaitos, Ruotsinkylän
kokeilualue
Os. : Maisala

Valokuvat f. 31177-178
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9492 i=5554 k=51

Työnjohtaja Vestala kertoi jo kauan ihmetelleensä yhdessä professori Heikinheimon kanssa kumpareta Viikkellon alavassa havu- metsässä. Kyseessä on 12 metrin läpimittainen sammalpeitteinen, toista metriä korkea pyöreähkö kumpu. Pinnalle pistää vain muutamia kiviä. Kahdessa juurakossa näkyi tiheässä päätä pienempiä pyöreitä kiviä sekä raakaa hiekkaa. Kumpareen pohjoisosassa on pohjois-eteläsuuntainen kolmen metrin pituinen ja metrin levyinen sekä 60 sentin syvyinen hauta. Kummun kaakkoisreunalla on toinen itä-länsisuuntainen 3,5 metriä pitkä, 0,5 m leveä ja 0,3 m syvä hauta. Kumpareta ympäröivä maa viettää pohjoiseen ja koilliseen.

Kummun lounaispuolella aikaa n. 10 metrin päässä 25 m pitkä ja yli 10 m leveä korkeampi lounaaseen suuntautuva kumpare, jonka lounaisrinteellä on useita n. kuutiometrin suuruisia kiviä.

Tuusula 83

F. 31177

Kumpare. - Länneestä.

F. 31178

Kumpare. - Luoteesta.

Tuusula 84, hautaröykkiö

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Mätäkiwi RN^o 14¹⁰
Paikka: Huhtari
Om. : Linda Melin
Os. : Maantienkylä

Valokuvat f. 31179-180
Peruskarttalehti Hyrylä
pp=9340 i=5438 k=55

Tuusula 84 = J.Leppäahon röykkiö 11, joka uuteen karttaan merkittynä tulee 100 m koillisemmaksi. Röykkiö oli Leppäahon tapaan mista parhaiten säilynyt, n. 3 x 3 m epämääräisen nelikulmainen ja 80-100 cm korkea. Ks. J.Leppäahon tarkastuskertomusta 15.10.1938 top.ark:ssa.

Röykkiö on edelleen hyvässä kunnossa koskemattomana. Asutus on kuitenkin levinnyt jo lähelle.

Tuusula 84

F. 31179

Röykkö.- Idästä.

F. 31180

Röykkö.- Länestä.

Wolch & Czekanow 1925

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Huhtarihi II Rⁿ 18⁷⁸
Om. : Leo Silver
Os. : Maantienkylä

Peruskarttalehti Hyrylä
p=9206 i=5454 k=50

Tuusula 85 = J. Leppäahon röykkiö 6 oli ollut 3,5 x 3 metrin suuruinen arkkumaisine keskilatamuksineen. Leppäahon ensimmäisen tarkastuksen jälkeen se oli jo v. 1937 pahasti hajotettu. (J. Leppäahon tarkastuskertomus 15.10.1938 top.ark:ssa).

Röykkiö sijaitsee aivan nykyisen puimalarakennuksen länsikulmassa kalliopohjalla. Vain pohja röykkiöstä on enää jäljellä. Leo Silverin kertoman mukaan siinä oli ollut ympyrässä isompia kiviä sekä pienempiä päällä ja keskellä. Lisäksi siinä oli ollut pari silmäkiveä. Suurin osa röykkiöstä oli sodan jälkeen käytetty puimalaa rakennettaessa sokkelin kiilakiviksi.

Sigurd Silver ilmoitti lisäksi muista röykkiöistä. Nelisenkymmentä metriä kuvatusta länteen ja samanverran naapurin saunarakennuksesta etelään on kallion pohjoisreunan alaosassa r(öykkiö) a. Se on toista metriä pitkä ja metrin levyinen isompia kiviä pääasiassa yhdessä kerroksessa sisältävä röykkiö. Tästä lounaaseen on luoteeseen viettävällä kalliorinteellä paljon hajanaisia kiviä

Edelleen pidemmälle lounaaseen päin mentäessä on pellon reunasta 20 m koilliseen ja pellon kulmasta 50 m itään kalliolla metrin läpimittainen matala röykkiö b.

Noin 30 m itään pellon kulmasta on lounaaseen viettävän kallion notkelmassa parimetrinen jyrkänteen yläpuolella röykkiö c. Se on kahden metrin läpimittainen pyörähtävä ja sammalpeitteinen. Ympäriillä olevat irtokivet ovat ilmeisesti hajonneet siitä. Edel-

~~lisestä pari metriä luoteeseen on vielä metrin läpimittainen ki-
virykelmä.~~

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Tila : Huhtarihi II RM⁷⁸ 18

Om. : Leo Silver

Os. : Maantienkylä

Valokuvat f. 31181-182

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9283 i=5385 k=58

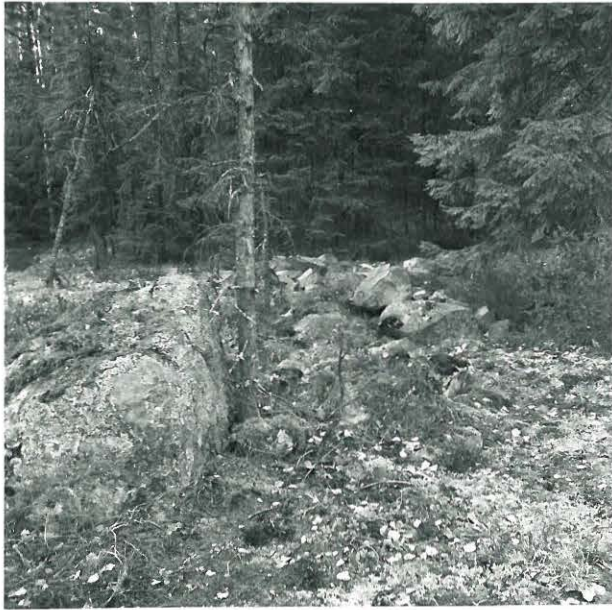
Maanviljelijä Leo Silver opasti tilansa lounaisrajalle, kuusimetsään, missä pohjoiseen suolle viettävällä kalliopohjalla on n. 2,5 x 3,5 metrin alalla röykkiön jäännöksiä: iso yli miehennostettavan suuruinen lohkare ja muita lohkokiviä pienistä siruista miehennostettaviin saakka. Tämän lounaispuolella on kalliokielekkeen ja siitä kahden metrin päässä alempana olevan maakiven välillä ryhmä isoja maakiviä ja pienempiä lohkokiviä.

Röykkiö on selvästikin pengottu ja levitetty pohjasiruihin ja -soraan asti. Kiviä on todennäköisesti käytetty myös aitapylväitten tukemiseen.

Isäntä muistaa röykkiön olleen sammaleen peittämä pyöreä tornintapainen.

Tuusula 86

F. 31181

Röykyö. - Pohjoisesta.

F. 31182

Röykyö. - Pohjoisluoteesta

Pitäjä: Tuusula
 Kylä : Ruotsinkylä
 Tila : Johannisberg Rⁿ 7¹⁴
 Om. : Agronomi Uno Winqvist
 Os. : Maisala

Peruskarttalehti Hyrylä

Tuusula 87 = J.Leppäahon röykkiö	1	p=9232	i=5476	k=47	3
88 =	3	9273	5521	57	4
89 =	4	9260	5476	55	epävarma
90 =	5	9274	5460	55	1

Noin 3 x 3 m:n kokoisen röykkiö 87:n päälle olivat naapurin, Lövkullan miehet kasanneet parikymmentä tuoretta kiveä. Emännän kautta kehoitin poistamaan ne.

Röykkiö 88 on J.Leppäahon kaivauttama suorakulmaisen käytävälatomuksen ja nelikulmaisen arkkulatomuksen sisältänyt n. 8,5 x 6-7,5 m suuruinen. Kaivauksessa siitä oli löytynyt piin pala (KM 10060:3) ja luunjätteitä (10060:4). Tutkimusten jälkeen peittämättä jätetyt ladellat ovat vielä ennallaan. Naapurin puolella on lähellä Lemminkäisen asfalttitehtaan soranotto käynnissä.

Röykkiö 89 kooltaan 3,5 x 4 m, josta "ryöstökuopan" pohjasta oli Leppäaho kaivauttanut palaneita luun siruja (KM 10060:5) ei inventoinnissa löytynyt varmasti. Mahdollisesti tämä on voimajohdon keskilinjasta 10 m pohjoiseen kuusikon reunassa oleva 3,5 x 4 x 1,5 m laajuinen kiviryhmä.

Röykkiö 90:n (5:n) karttamerkin paikalla on n. 4 m läpimittainen röykkiön pohja, jossa on 4-5 isoa ja paljon pientä kiveä. Siirtokivilohkarettä ei ole enää läheisyydessä. Leppäahon röykkiö 89:stä (4:stä) ottama kuva (11524) näyttää ympäristöltään paremminkin röykkiö 90:ltä. Ks. J.Leppäahon kertomusta 15.10.1938).

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Vävars ll²⁴ virkatalo
Paikka: Huhtarin metsäpalsta
Om. : Metsätieteellinen Tutkimuslaitos, Ruotsinkylän
kokeilualue
Os. : Maisala

Valokuvat f. 31183-185
Peruskarttalehti Hyrylä

Tuusula 91 = Leppäahon röykkiö 7	p=9248	i=5389	k=50
92	8	9240	5366 55
93	9	9244	5372 53

Röykkiö 91 on ollut lähes 3 x 3 m ja pahoin pengottu. T.V.
Rask oli väittänyt löytäneensä tästä rautaveitsen (KM 10033:1)
sekä osan poltetuista luista (10033:3). Ks. J. Leppäahon kertomus-
ta 15.10.1938 top.ark:ssa.

Leppäahon röykkiö 7 lienee merkitty hänen karttaansa satakunta
metriä liiaksi länteen. Korjatulla paikalla on sekametsän ympä-
röimä jäkälää, ruohoa ja sammalta kasvava kallionkumpare. Kallio-
pohjalta kohoaa yleensä jyrkkäreunaisena n. 65 cm korkeuteen 2,5
metrin läpimittainen osaksi sammaloitunut röykkiö. Siinä on kiviä
kämmenen kokoisista lohkoista aina yli miehennoštettaviin luon-
non- ja lohkokiviin saakka.

Röykkiön länsireunalta on rauennut kymmenkunta kiveä n. 2 x 1
metrin suuruiselle alalle. Pohjoispuolella on metrin ja eteläpuo-
lella puolen metrin päässä erillinen kivi.

Röykkiö 92 on ollut Leppäahon tarkastusaikaan lähes 3 x 3 m
ja pengottu. Tämä lienee n. 80 m hänen merkitsemästään paikasta
koilliseen toisella kallionkukkulalla.

Röykkiö on ehjä ja sammaloitunut. Noin 40 metrin päässä sen
koillispuolella alkaa uudistettu metsäkoeruutu.

Röykkiö 93 lienee Leppäahon merkitsemästä paikasta n. 70 m kaakkoon kolmannella kallionnyppylällä. Hauta oli lähes 3 x 3 m ja pengottu.

Nykyään röykkiö näyttää ehjältä. Vain kolme kiveä oli otettu juuri siitä ilmeisestikin pylväitten tueksi.

Tuusula 91

F. 31183

Hautaröykkiö - Luoteesta.

F. 31184

Sama. - Lounaasta.

F. 31185

Sama. - Pohjoisesta.

Valok. J. Casparyn 1965

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Tila : Jussila 10⁹

Om. : Pentti Mattila

Os. : Maantienkylä

Peruskarttalehti Hyrylä

Tuusula 94 = J. Leppäahon röykkiö 2:p=9244 i=5508 k=55 epävarma. Röykkiö lienee alunperin ollut pyöreähkö noin 3,5 m läpimittainen josta oli ennen tutkimuksia (osa KM 10033:3 ja 10060:1) ja niissä (10060:2) löytynyt poltettua luuta. Pohjoisessa röykkiö oli rajoittunut luontaiseen kivikkoon. Parin metrin päässä röykkiön eteläpuolella oli paljastunut kaksikamarinen epäsäännöllisen nelikulmainen latomus, kooltaan 4,5 x 4 m. Tutkimusten jälkeen oli jäljellä olleet kivet kasattu.

Lähinnä tätä tutkittua kiviryhmää muistuttava raunio löytyi 35 m Mattilan länsirajalta eli tien, sähkölinjan ja voimalinjan yhteisestä leikkauskohdasta voimalinjan keskilinjaa itään. Täällä oli osittain avokalliolla kiviryhmä, jossa pohjoispäässä oli kahdeksan ison - osaksi maakiven - ympäröimä kuoppa läpimitaltaan n. 2 m. Kuopan seinämissä näkyi pienempiä kiviä.

Kuopasta etelään oli 2 x 4 metrin laajuisella alueella pientä liuskakiveä. Se on osittain pieneksi rapautunutta osittain päänkokoista. Osaksi se on yhdessä kerroksessa kalliolla osaksi päällekkäin kalliokuopanteessa.

Kiviryhmä vaikuttaa hajotetulta. Isojen kivien keskellä oleva kuoppa on varmasti kaivettu siihen.

Mattilan emäntä muisteli mäessä linjan koillispuolella olevan lähellä Johannisbergin rajaa uuden röykkiön, jota en kuitenkaan löytänyt.

On mahdollista, että ensiksi yllä kuvattu Leppäahon kaivama ja ennalleen kasaama röykkiö on juuri toiseksi kuvaamani hajotettu kiviryhmä. Paremminkaan vastaavaa kiveystä en onnistunut löytämään.

Leppäahon röykykiö 2:lle. Ks. J.Leppäahon kertomusta 15.10.1938
top. ark:ssa.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Solhem RN^o 1⁵¹
Om. : Greta Forsténin perikunta
Os. : Maantienkylä

Valokuva f. 31186

Peruskarttalehti Hyrylä

Tuusula 95 = J.Leppäahon röykkiö 10 p=9265 i=5635 k=53

Röykkiö on alkuaan ollut n. 3 x 3 m ja melko matala sekä verrattain hyvin säilynyt. Vain Rudolf Forstén oli sitä hiukan penkonut. Röykkiö on Leppäahon karttaan merkitty 60 m liiaksi koilliseen. Oikeampi paikka on 50 metrin päässä rajakulmasta ja tästä rajalinjan pisteestä suorakulmaisesti 17 metrin päässä.

Täällä on jäkälä- ja sammalpeitteisen kallioselänteen itäisessä matalimmassa päässä sekametsän keskellä hajotettu röykkiö. Jo sammaloituneet lohkokivet, joiden koko vaihtelee pienistä miehennostettaviin ovat n. 4 x 5 metrin suuruisella alalla. Tämä jokseenkin perusteellinen hajotustyö on tapahtunut siis vuoden 1935 jälkeen. Ks. J.Leppäahon tarkastuskertomusta 15.10.1938, top. arkissa.

Tuusula 95

F. 31186

Pöykkiö. - Idästä.

Valok. J. Sarkamo 1965.

Tuusula 96, kiviröykkiö

Pitäjä: Tuusula

Kylä : Ruotsinkylä

Tila : Maisala RM³⁴

Om. : Agda Silverin perikunta, hoitaa Gunnar Silver

Os. : Maantienkylä

Valokuva f. 31187

Peruskarttalehti Hyrylä

p=9271 i=5632 k=55

Arnold Forstén (os. Maantienkylä) osoitti röykkiö 95:stä n. 70 m luoteeseen havumetsässä avokallion kupeella, etelärinteellä suorakulmaisen kiviryhmän. Se on 3,30 x 1,30 m laaja melkein kokonaan sammaloitunut ja muodostuu yksinomaan lähes miehennostettavista, harvakseen olevista kivistä.

Kiviryhmän sijainti: rajakulmasta aitaa 18 m länteen. Tästä suorassa kulmassa 6 m.

- tute. 21. 10. - 72

- on pidi ainalaan nykyisellään röykkiönä

Tuusula 96.

F. 31187

Kiviryhmä, - Etelästä.

Valok. J. Sankamo 1965.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Ruotsinkylä
Tila : Björkbacka RN^o 2¹⁶²
Paikka: Hakapellon metsä
Om. : Johan Hartman
Os. : Maantienkylä

Valokuvat f. 31188-190
Peruskarttalehti Hyrylä
p=9185 i=5513 k=46

Hartmanit ovat jo 1930-luvulla panneet merkille Hakapellon metsässä kiviröykkiön. Se on pellon länsikulmasta n. 15 m itään sekametsässä kalliokumpareella. Röykkiö on kahden metrin läpimitäinen pyörähtävä sammaloitunut. Siinä on iso silmäkivi, miehenostettavia luonnonkiviä ja pienempiä lohkokiviä aina kämmenenkoiksiin saakka. Röykkön kivet muodostavat kalliopohjalla selvän reunan.

Selvän hautaröykkiön kunto on hyvä, vain viisi kiveä on vähän kauempana ympärillä erillään muista. Eteläreuna on hiukan laonnut n. 0,5 x 0,5 metrin alalta, mutta sekin kohta on sammaleen peitossa.

Tuusula 97

F. 31188

Ilantaroikkio. - Kodlisesta.

F. 31189

Sama. - Etelästä.

F. 31190

Sama. - Pohjoiskoillisesta.

Valok. J. S. Karna 19/25

Tuusula 98, epämääräinen kolo kalliolla

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Hyrylä
Tila : Kalliola RN^o 6¹⁸⁸
Paikka: Pahan jäljen portti
Om. : Kersantti evp. Aarne Niva
Os. : Hyrylä

Peruskarttalehti Hyrylä
p=9736 i=5564 k=55

Noin 20 m Nivan asuinrakennuksesta lounaaseen näkyy länteen viettävässä kalliorinteessä jääkautisten uurteitten lisäksi luontainen syvennys, joka voi olla muodostunut rapautumalla, siten että pala kalliopintaa on irronnut erilleen. Syvennys on pitkulainen soikeahko n. 35-40 cm pitkä, pari cm syvä alapäästään kaksihaarainen "jälki".

Paikalla on ollut Tuusulanjoelle menevällä polulla portti, mihin kansanomaisen paikan nimityskin viittaa. Toisella puolella jokea sanotaan olevan vastaavalla kohdalla samanlaisen jäljen.

Pitäjä: Tuusula
Kylä : Kirkonkylä
Tila : Onnela
Om. : Sokeain Lomaliitto ry.
Os. : Tuusula

Valokuva f. 31198
Peruskarttalehti Tuusula
p=0210 i=5774 k=45

Soikean karjalaisen kupurasoljen (KM 8216) löytöpaikka, joka löytötietojen mukaan oli maantieltä Tuusulanjärven rannelle vievän puistotien oikealla puolella. Nykyään puistotien vieressä on Tuusulanjärven itärannalla kulkevalta maantieltä lukien ensin lehti- ja sekametsää sitten urheilukenttä, entistä peltoa ja pää- rakennus. Osa urheilukenttää lienee myös entistä peltoa. Mitään hautapaikkoja tai muita muinaisjäännöksiä en havainnut ympäristöstä.

Tuusula 102

F. 31198

Önnelan urheilukenttää,
peltoa, sekä päärakennus
Soikean kupurasoljen loy-
töpaikka jossain pellolla.
Kaakosta. Valok. J. Sarkamo 1966